

NATURE OF
POLITICAL SCIENCE,
STUDY OF POLITICS
AND
APPROACHES
(Part IV)

දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයන ප්‍රවේශ

දේශපාලන විද්‍යාව පුළුල් විෂය පථයකින් ද ඒ නිසා ම ප්‍රවේශ ගණනාවකින් ද සමන්විත වන ශාස්ත්‍රීය ශික්ෂණයකි. එහි විෂය පථය මෙන් ම ප්‍රවේශය ද දීර්ඝ ඉතිහාසයක් තුළ විකාශනය වූ ඒවා ය. එම විකාශනයේ දී විසි වන සියවසේ දී සිදු වූ වර්ධන වැදගත් ය.

දේශපාලන විද්‍යාව ස්වාධීන විද්‍යාත්මක ශික්ෂණයක් ලෙස සිය අනන්‍යතාව තහවුරු කළේ ද විසි වැනි සියවසේ දී ය.

එමෙන් ම දේශපාලන විද්‍යාවේ ප්‍රවේශය ලෙස අද අප සලකන බොහෝ කරුණු විසි වන සියවසේ වර්ධනය වූ ඒවා ය. ඒවා සිදු වූයේ පුළුල් වශයෙන් සමාජීය හා මානවීය විද්‍යා ක්ෂේත්‍රයේ ඇති වූ වර්ධන සහ පරිවර්තන පිළිබඳ සන්දර්භයෙනි.

දේශපාලන විද්‍යාවේ අධ්‍යයන ප්‍රවේශ කිහිපයකි.

- දාර්ශනික/ප්‍රතිමානීය ප්‍රවේශය
- තුළනාත්මක ප්‍රවේශය
- ඛණ්ඩ විෂයක ප්‍රවේශය
- විද්‍යාත්මක (චර්යාවාදී) ප්‍රවේශය
- දේශපාලන අර්ථ ශාස්ත්‍රීය ප්‍රවේශය
- සමාජ විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශය
- ස්ත්‍රීවාදී ප්‍රවේශය.

ClassWork.LK

දාර්ශනික-ප්‍රතිමානිය ප්‍රවේශය (Philosophical-Normative Approach)

දේශපාලන අධ්‍යයනය මුලින් ම යොදාගත් දීර්ඝකාලීන පැවැත්මක් ඇති අධ්‍යයන ප්‍රවේශය මෙය යි.

මෙහි පුරෝගාමීන් වූයේ ප්ලේටෝ සහ ඇරිස්ටෝටල් ය.

යුරෝපා දේශපාලන චින්තනයේ ප්‍රධාන බලවේග ඉදිරිපත් කළ සිසරෝ, ශාන්ත ඔගස්ටීන්, මැකියාවෙලි, නෝමස් හොබ්ස්, පෝන් ලොක්, එම්මානුවෙල් කාන්ට්, හේගල්, කාල් මාක්ස් මෙම ප්‍රවේශයේ ප්‍රධාන ප්‍රකාශකයෝ ය.

විසි වන සියවසේ චින්තනයන් අතර මහත්මා ගාන්ධි, හැනා ඇරෙන්ඩ්ට්, පෝන් රෝල්ස්, චාල්ස් ටේලර් සහ යර්ගන් හබර්මාස් ප්‍රධාන වෙති.

මෙම විභ්වකයන්ගේ දර්ශනයන්හි විවිධ වෙනස්කම් තිබුණත් ඔවුන්ට පොදු ප්‍රධාන කරුණු දෙකක් හඳුනාගත හැකි ය.

- I. ඔවුන් දේශපාලන විද්‍යාඥයන් නො ව දේශපාලන දාර්ශනිකයන් වීම.
- II. ඔවුන් හැම දෙනා ම දේශපාලනය යන ප්‍රථමය දෙස බැලූවේ ප්‍රතිමානීය (Normative) දෘෂ්ටි කෝණයකින් වීම.

දර්ශනවාදී ප්‍රවේශයේ මූලික ලක්ෂණ තුනකි.

- I. ලෝකය පිළිබඳ අතිමූලික (fundamental) ප්‍රශ්න ඇසීම සහ විභාග කිරීම.

නිදසුන්

- ලෝකය යනු කුමක් ද?
- ලෝකයේ පැවැත්ම සිදුවන්නේ කෙසේ ද?
- ලෝකය ගැන දෙනනය කළ හැකි ද?
- මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ හා පැවැත්මේ අර්ථයක් තිබේ ද?
- ජීවිතය යනු කුමක් ද?

දේශපාලනය සම්බන්ධ ව දේශපාලන දර්ශනවාදීන් විභාග කරන අතිමූලික ප්‍රශ්න වලට ඇති උදාහරණ :-

- දේශපාලනය යනු කුමක් ද?
- රාජ්‍යය යනු කුමක් ද? රාජ්‍යය පවතින්නේ කවර පරමාර්ථයක් සඳහා ද?
- රාජ්‍යයට මනුෂ්‍යයන් අවනත විය යුත්තේ ඇයි?
- රාජ්‍යය හා අනෙකුත් මනුෂ්‍ය සමාගම් අතර ඇත්තේ කවර සම්බන්ධයක් ද?

මෙවැනි ප්‍රශ්න අදාළ සාකච්ඡා වන, දේශපාලන දර්ශනවාදීන් මතු කරන අතිමූලික ප්‍රශ්න වේ.

II. දර්ශනවාදීහු ලෝකය තේරුම් ගැනීමට අප පාවිච්චි කරන සංකල්පවල අර්ථය නිරවුල් සහ නිශ්චිත කර ගැනීමට විශේෂ උනන්දුවක් දක්වති.

උදාහරණ :-

යුක්තිය, සාධාරණත්වය, සමානාත්මතාව, නිදහස, අයිතිවාසිකම්, යනාදී දේශපාලන විද්‍යාවේ මූලික සංකල්පවල අර්ථ ගැඹුරටම සොයා යාම.

III. දර්ශනවාදී ප්‍රවේශය දේශපාලනයෙහි ප්‍රතිමානීය අරමුණු ගැන දක්වන දැඩි උනන්දුව :-

- ප්‍රතිමානීය (Normative) යන්නෙහි අර්ථය “වටිනාකම් විනිශ්චයන්ගෙන් සමන්විත” යන්න යි.
- ලෝකයේ සිදු වන දේ පිළිබඳ ව අප අතර හොඳ/නරක, යහපත්/අයහපත් ආදී ලෙස වටිනාකම්, විනිශ්චය කිරීම් තිබේ. ඒවා වනාහි ප්‍රතිමානීය විනිශ්චය කිරීම් ය.

උදාහරණ :-

දරුණු අපරාධකරුවන්ට මරණ දඬුවම අනිවාර්ය කළ යුතුද යන්න පිළිබඳ හොඳ/නරක/යහපත්/අයහපත් වශයෙන් වටිනාකම් පිළිබඳ විනිශ්චය කිරීම් ඇත.

එමෙන්ම ලෝකයේ සිදුවීම් පිළිබඳව ගුණාත්මක ඇගයීම් කිරීමේ මිනුම් දඬු අපට සැපයෙන්නේද ප්‍රතිමානීය සංකල්ප විසිනි.

උදාහරණ :-

- I. සමාජය සමානාත්මතාවට ගරු කළ යුතුයි.
- II. දේශපාලනය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මාවතට යොමු විය යුතු යි.

ClassWork.LK

* දේශපාලන දර්ශන වාදයේ ප්‍රතිමානිය සංකල්පය තරමක් ඉහළ මට්ටමේ අර්ථ දෙකක් ඇගවීම සඳහා භාවිත කෙරේ.

- I. දේශපාලන චින්තනය, අධ්‍යයනය සහ විග්‍රහය මෙන් ම දේශපාලන ආයතන සහ භාවිතයන් ද සමාජයේ පොදු අපේක්ෂා සහ යහපත වෙනුවෙන් කැප විය යුතුය යන පිළිගැනීම.
- II. දේශපාලන අධ්‍යයනයේ අරමුණ විය යුත්තේ දේශපාලන ප්‍රපංච යනු මොනවා දැයි හුදෙක් විස්තර කිරීම ම නොව, දේශපාලන ආයතන සහ භාවිත කෙසේ සකස් විය යුතු ද යන්න යෝජනා කිරීම ද වීම.

* මේවන තෙක් සිටි සෑම දේශපාලන දාර්ශනිකයකුගේම චින්තන වූ කලි මෙම ප්‍රතිමානිය අරමුණු දෙක වෙනින් හැඩ ගැස්වී ඇති ඒවාය.

දාර්ශනික-ප්‍රතිමානීය ප්‍රවේශයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ:

මෙහි භාවිත කරන සංකල්පවල අර්ථ ගැඹුරින්ම ගවේෂණය කිරීම.

දේශපාලන ලෝකය පිළිබඳ ඇති මූලික ගැටලු මතු කරමින් ඒවා විභාග කිරීම.

දේශපාලන චින්තන විග්‍රහයේ ආයතනවල සහ භාවිතවල ප්‍රතිමානීය ලක්ෂණ හා කැපවීම් ගැන උනන්දු වීම.

ClassWork.LK

තුළනාත්මක ප්‍රවේශය

තුළනාත්මක යන්නෙහි අර්ථය ‘‘සංසන්දනාත්මක’’ යන්න යි.

තුළනාත්මක අධ්‍යයන ප්‍රවේශය වැදගත් කොට සලකන්නේ එක් ප්‍රධාන ඥාන සම්පාදන හේතුවක් නිසා ය. එනම් යම් සමාජ දේශපාලන ප්‍රපංචයක් / ගැටලුවක් / තේමාවක් පිළිබඳ ව වඩාත් පරිපූර්ණ අවබෝධයක් ලබා ගන්නට නම් එම ප්‍රපංචය / ගැටලුව / තේමාව ප්‍රකාශයට පත් වන එක් අවස්ථාවක් නොව අවස්ථා කිහිපයක් ම සන්සන්දනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීම වඩාත් ඵලදායී වන්නේය යන්න යි.

උදාහරණ I :-

රටක දේශපාලන ස්ථාවර භාවයට තුඩුදෙන වඩාත් හොඳ ආණ්ඩු ක්‍රමය කුමක් ද? යන ගැටලුව පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය සඳහා ලෝකයේ පවතින ජනාධිපති හා පාර්ලිමේන්තු ආණ්ඩුක්‍රම කිහිපයක් තුළනාත්මක ව හැඳූරියහැකි ය.

උදාහරණ II :-

ගැටුම් නියුණු වී ඇති රටක හා සාමය තහවුරු වී ඇති රටක දේශපාලන ස්ථාවර භාවය සඳහා වඩා සුදුසු ම ආණ්ඩු ක්‍රමය කුමක්ද යන්න අධ්‍යයනයකිරීමට ද තුළනාත්මක ප්‍රවේශය අවශ්‍ය වේ.

දේශපාලනය තුළනාත්මක ව හැඳෑරිය යුත්තේ ඇයි? මෙහි දී කෙතත් නිව්ටන් සහ ජාන් වැන්ඩන් යන දේශපාලන විද්‍යාඥයන්ගේ Foundation of Comparative Politics යන කෘතියෙන් සැපයෙන පිළිතුරු වැදගත් වේ.

1. තම රටේ දේශපාලනය මැනවින් අවබෝධ කර ගැනීමට නම් අනෙක් රටවල දේශපාලනය ගැන අවබෝධය ලබා ගැනීම වැදගත් වීම.
2. එක් එක් රටක දේශපාලන ඉතිහාසය, දේශපාලන පසුබිම සහ දේශපාලන ආයතන ගැන ලබාගන්නා සංසන්දනාත්මක අවබෝධයකින් තොර ව එම රටවල දේශපාලනය ගැන මනා අවබෝධයක් ලබාගත නොහැකි වීම.

තුළනාත්මක අධ්‍යයන ප්‍රවේශයේ ධාරා තුනකි.

- a. සම්භාව්‍ය තුළනාත්මක දේශපාලන අධ්‍යයන ප්‍රවේශය
- b. විසි වැනි සියවසේ තුළනාත්මක දේශපාලන අධ්‍යයනය
- c. සමකාලීන තුළනාත්මක දේශපාලන අධ්‍යයනය

a. සම්භාව්‍ය තුළනාත්මක දේශපාලන අධ්‍යයන ප්‍රවේශය :-

මෙකී අධ්‍යයනය පුරාතන ග්‍රීක, රෝම මෙන් ම මධ්‍යතන යුරෝපීය දේශපාලන චින්තනය කරා ගමන් කරයි. ඇරිස්ටෝටල් *The Politics* නම් කෘතියේ එකල ග්‍රීක සමූහාණ්ඩුවල පැවති ආණ්ඩුක්‍රම වර්ගී කරණය සඳහා යොදා ගත්තේ තුළනාත්මක විධි ක්‍රමය යි.

ආණ්ඩුවල ස්වභාවය වර්ග කිරීම සඳහා ඔහු මිනුම් දඩ දෙකක් භාවිත කෙළේ ය. එනම් පාලකයන්ගේ සංඛ්‍යාව සහ ආණ්ඩුව දූෂිතද යන්නයි. ඇරිස්ටෝටල් ග්‍රීසියේ පැවැති ආණ්ඩුක්‍රම රාජාණ්ඩු, වංශාධිපති ආණ්ඩු, ප්‍රජාපිඨිත ආණ්ඩු, කතිපයාධිකාරී ආණ්ඩු සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩු ලෙස වර්ගීකරණය කෙළේ ආණ්ඩු ක්‍රම පිළිබඳ ව තුළනාත්මක අධ්‍යයනයක් පදනම් කරගෙන ය.

b.විසි වැනි සියවසේ තුළනාත්මක දේශපාලන අධ්‍යයනය

මෙම අධ්‍යයන ප්‍රවේශය ඇමරිකාවේ විශ්ව විද්‍යාලවල 1960 දශකයෙන් පසු ව වර්ධනය වූවකි එය දේශපාලන අධ්‍යයනයේ විද්‍යාත්මක නැඹුරුව පසුබිම් කොටගෙන ඇති වූවකි. විද්‍යාත්මක දේශපාලන විද්‍යා ධාරාවේ ප්‍රධාන තර්කය වූයේ දේශපාලන විද්‍යා විධි ක්‍රමය ද ස්වාභාවික විද්‍යා විධික්‍රමයට අනුරූප ආනුෂංගික විද්‍යාවක් විය යුතු ය යන අදහස යි.

මෙහි දී තුළනාත්මක දේශපාලන අධ්‍යයනයේ මාධ්‍යය විය යුත්තේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා හෝ දේශපාලන ඉතිහාසය හෝ සංසන්දනය කිරීම නො ව ආනුෂංගික ව නිරීක්ෂණය කළ හැකි වර්තමාන දේශපාලන තේමා පදනම් කොටගෙන, වෙනස් දේශපාලන ක්‍රම (Political Systems) තුළනාත්මක ව හැඳුරීම යි.

එම තේමා නම් දේශපාලන නවීකරණය, දේශපාලන වර්ධනය, දේශපාලන සංස්කෘතිය දේශපාලන සමාජානුයෝජනය සහ දේශපාලන චර්යාව යනාදිය යි.

මේ ප්‍රවේශය යොදාගත් ප්‍රධාන තුළනාත්මක දේශපාලන විද්‍යා කෘති කිහිපයක් නම්

- I. ගේබ්‍රියෙල් ඒ. ආමන්ඩ් - “තුළනාත්මක දේශපාලන ක්‍රම” නම් ලිපිය (1956" *The Journal of Politics* වෙළුම 18-අංක 3)
- II. ගේබ්‍රියෙල් ඒ. ආමන්ඩ් සහ ජේම්ස් එස්. කෝල්මන් - 1960, *The Politics of the Developing Areas* (සංවර්ධනය වන කලාපවල දේශපාලනය) නම් ග්‍රන්ථය.
- III. සිමුවර් මාරින් ලිප්සට්, 1960, “දේශපාලන මිනිසා : දේශපාලනයේ සමාජ පදනම” (*Political Man: The Social Bases of Politics*) යන ග්‍රන්ථය.
- IV. ගේබ්‍රියෙල් ඒ. ආමන්ඩ් සහ සිඩ්නි වර්ඩ් - 1963 “පුරවැසි දේශපාලන සංස්කෘතිය: රටවල් පහක දේශපාලන ආකල්ප සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය” (*The Civic Culture: Political Attitudes and Democracy in Five Nations*) නම් ග්‍රන්ථය.
- V. සැමුවෙල් ඩී. හන්ටින්ටන් - 1968 “වෙනස් වන සමාජවල දේශපාලන පර්යාය” (*Political Order in Changing Societies*) නම් ග්‍රන්ථය.

c. සමකාලීන තුළනාත්මක දේශපාලන අධ්‍යයනය

සමකාලීන තුළනාත්මක දේශපාලන විද්‍යා සාහිත්‍යය පරීක්ෂා කරන විට පහත සඳහන් පැතිකඩවලට නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය.

- i. මෙහි දී අධ්‍යයනයට ලක් කළ හැකි විෂය පථය බෙහෙවින් නම්‍යශීලී ය. දේශපාලන ආයතන, දේශපාලන ක්‍රියාවලි, දේශපාලන පරිවර්තනය, සමාජ දේශපාලන ගැටුම්, සාම ක්‍රියාවලි, රාජ්‍යයේ ස්වභාවය සහ පරිවර්තන, ප්‍රජාතන්ත්‍රීය පරිවර්තනයේ දිශානති, පුරවැසි ක්‍රියාකාරීත්වය, ජාතිකවාදී දේශපාලනය, සිවිල් සමාජ දේශපාලන ක්‍රියාකාරීත්වය, මානව අයිතිවාසිකම්, ස්ත්‍රීන්ගේ දේශපාලන සහභාගීත්වය යන තේමා උදාහරණ යි.
- ii. තුළනාත්මක දේශපාලන විග්‍රහය කළ යුත්තේ දේශපාලන සංවර්ධනය සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ පරමාදර්ශී මාදිලීන් වෙතින් ලබා ගන්නා මිනුම් දැඩි භාවිත කරමින් නොවන අතර එවැනි සුසමාදර්ශී මාදිලි අවශ්‍ය නැත.
- iii. තුළනාත්මක විග්‍රහයේ අරමුණ විය යුත්තේ එක් එක් රටවල දේශපාලන යථාර්ථයන් වෙතින් තුළනාත්මක පාඩම් උකහාගෙන දේශපාලන විග්‍රහය ශක්තිමත් කිරීම යි.

බහු විෂයක ප්‍රවේශය

මෙම ප්‍රවේශයෙන් සිදු වන්නේ දේශපාලන විද්‍යාවෙන් බාහිර ශික්ෂණයන්ගේ න්‍යාය, සංකල්ප හා විධික්‍රම දේශපාලන විද්‍යා විග්‍රහයට යොදාගැනීම යි. දේශපාලන විද්‍යාවේ ඉතිහාසය දෙස බලන විට දේශපාලන විද්‍යාව සෑම විට ම අනෙක් ශික්ෂණ හා සම්බන්ධ වී, ඒවායෙන් පෝෂණය වී ඇති බව පෙනේ.

උදාහරණ :-

ග්‍රීක යුගයේ -

රෝම යුගයේ -

දර්ශනවාදය

දේවධර්ම ශාස්ත්‍රය, ඉතිහාසය
සහ නීති විද්‍යාව

19 වන සියවසේ දී -

අර්ථ ශාස්ත්‍රය, ඉතිහාසය, නීති
විද්‍යාව

20 වන සියවසේ දී -

සමාජ විද්‍යාව, මානව විද්‍යාව,
මනෝ විද්‍යාව, භූගෝල විද්‍යාව,
කලාව, සාහිත්‍යය

බහු විෂයක ප්‍රවේශයක් දේශපාලන විද්‍යාවට අවශ්‍ය විමට හේතු කිහිපයකි.

දේශපාලනය යන්න සමාජයේ අනෙකුත් පැතිකඩවලින් හුදෙකලා ව, විදුක්තව පවතින දෙයක් නොව, ඒවා සමඟ බද්ධ වී තිබෙන සහ සමාජය වෙතින් ම පැන නගින ප්‍රපංචයක් වීම.

උදාහරණ :-

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා කුල සාධකය අතර සම්බන්ධය. මෙය ලංකාවේ හා ඉන්දියාවේ දේශපාලන සංස්කෘතියේ වැදගත් තේමාවක් මෙන්ම උභතෝකෝටිකයක්ද වෙයි. එය මැනවින් අවබෝධ කර ගැනීමට නම් සමාජ විද්‍යා සහ මානව විද්‍යා ප්‍රවේශ දේශපාලන විද්‍යා විග්‍රහයට අවශ්‍ය වේ.

බහු විෂයක යන සංකල්පයේ අර්ථ තුනක් තිබේ.

- I. නිශ්චිත ශාස්ත්‍රීය විෂයයක් ලෙස අනන්‍ය වී තිබුණත් සමාජයේ අනෙකුත් පැතිකඩ සමඟ ද දේශපාලනය අඩු වැඩි වශයෙන් සම්බන්ධ බව පිළිගැනීම.
- II. දේශපාලන විද්‍යාවේ එයටම ආවේණික න්‍යාය හා සංකල්ප තිබුණද, අනෙකුත් විෂයයන්ගේ න්‍යාය සහ සංකල්ප සමඟ ඒවා බැඳී තිබීම සහ ඒවායින් පෝෂණය ලැබීම.

III. න්‍යායවලට හා සංකල්පවලට අමතරව විධික්‍රම සම්බන්ධවද දේශපාලන විද්‍යාව වෙනත් ශික්ෂණ ධාරාවන් සතු විධික්‍රම සමග සම්බන්ධ වීම හා ඒවායින් පෝෂණය ලැබීම.

ClassWork.LK

විද්‍යාත්මක (වර්ග්‍යාවාදී) ප්‍රවේශය.

“දේශපාලන විද්‍යාව” යන්නට විසි වැනි සියවසේ දෙන ලද අර්ථයක් වන්නේ “විද්‍යාත්මක විධික්‍රමය” (scientific method) භාවිත කරමින් දේශපාලනය අධ්‍යයනය කිරීමය යන්න යි.

මෙම නව අර්ථයෙන්, දේශපාලන විද්‍යාව සැබෑ සහ නිර්ව්‍යාජ විද්‍යාවක් බවට පත්විය හැක්කේ එය ස්වාභාවික විද්‍යාවන් ද ආර්ථික විද්‍යාව සහ මනෝ විද්‍යාව ද විසින් භාවිත කරනු ලැබූ විද්‍යාත්මක විධික්‍රමය නම් විධි ක්‍රමය ලෙස යොදාගත් විට පමණි යන අදහස ගම්‍යමාන විය.

මෙය 1930 දශකවල දී සහ 1940 දශකවල දී ප්‍රධාන වශයෙන් ඇමරිකානු දේශපාලන විද්‍යාඥයන් කණ්ඩායමක් අතර ප්‍රචලිත වූ අදහසකි.

ආර්ථික හා සමාජ විද්‍යාඥයන් ද අතර මුල් බැසගෙන තිබූ මෙයින් ප්‍රකාශ වූයේ සමාජය, ආර්ථිකය හා දේශපාලනය ගැන කරන අධ්‍යයන වෙනින් “වලංගු”, “විශ්වසනීය” සහ “නිවැරදි” දැනුම ගොඩ නගන්නට නම්, ඒවායේ ක්‍රම විද්‍යාව නව දිශානතියකට යොමු විය යුතු බව යි.

ඒ නවමග නම් ස්වාභාවික විද්‍යාවන් ඒ වනවිට සාර්ථක ව යොදා ගෙන ඇති “විද්‍යාත්මක” සහ “ආනුෂංගික” විධික්‍රමය යි.

විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශයේ මූලධර්ම

සමාජ දේශපාලන අධ්‍යයනයේ ඉලක්කය විය යුත්තේ “ආනුභවික පර්යේෂණ” වෙතින් ලබා ගන්නා කරුණු, සාක්ෂ්‍ය සහ දත්ත මත පදනම් වූ දැනුමක් නිෂ්පාදනය කිරීම ය.

“ආනුභවික පර්යේෂණ” කෙරෙහි නිරීක්ෂණය සහ ප්‍රත්‍යක්ෂණය කළ හැකි කරුණු සහ දත්ත සමාජ දේශපාලන ප්‍රපංචයන් පිළිබඳ ව සොයා ගැනීම යි.

විද්‍යාත්මක ව ගොඩනගන සමාජ-දේශපාලන විග්‍රහය “වාස්තවික” (objective) විය යුතු ය. එනම් විද්‍යාත්මක ව ගොඩනගන ඥානය, අපේ පෞද්ගලික, එනම් ආත්මීය නිගමන විශ්වාස, අගති, යනාදියෙන් නිදහස් විය යුතු අතර, විද්‍යාත්මක දේශපාලන දැනුම පර්යේෂකයාගේද ආත්මීය/පෞද්ගලික නිගමනවලින් නිදහස් විය යුතු ය යන මූලධර්මය යි.

එසේ ම සමාජ දේශපාලන ප්‍රපංච පිළිබඳ ව අප ගොඩ නගන දැනුම සහ නිගමන, වටිනාකම් විනිශ්චයන්ගෙන් තොර (value free) විය යුතු ය.

යම්කිසි ප්‍රපංචයක් ගැන අධ්‍යයනය කරමින් එහි හොඳ/නරක, යහපත /අයහපත ගැන විනිශ්චයයන් ඉදිරිපත් නොකළ යුතු අතර, ආනුභවික සහ වාස්තවික දත්ත සහ සාක්ෂ්‍ය මත පමණක් පදනම්ව විශ්ලේෂණ, නිරීක්ෂණ සහ නිගමන ගොඩනගා ගැනීම කළ යුතුය.

මෙහි ඇති මූලධර්මය නම් “වටිනාකම්” විනිශ්චයන්ගෙන් නිදහස් දෙය (Value free knowledge) යන්නයි. එය ස්වාභාවික විද්‍යා විධික්‍රමයෙන් සමාජ විද්‍යාවන්ට පැමිණි මූලධර්මයකි.

විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශය සහ චර්යාවාදය

දේශපාලන විද්‍යාවේ චර්යාවාදය (Behaviourism/ Behaviouralism) යනු පුද්ගල දේශපාලන චර්යාව අධ්‍යයනය කිරීම සිය ප්‍රධාන විද්‍යාත්මක ප්‍රස්තුතය බවට සැලකූ දේශපාලන විද්‍යා විෂය ධාරාව යි.

1920 ආරම්භ වූ මෙය 1930 සහ 1940 දශක වලදී වඩා ප්‍රචලිතව දේශපාලන න්‍යාය පත්‍රයට කළ බලපෑම කොතෙක්ද යත් එම මැදිහත් වීම “චර්යාවාදී විප්ලවය” (Behavioural Revolution) යනුවෙන් 20 වන සියවසේ දේශපාලන විද්‍යාවේ විකාශනය පිළිබඳ ඇති වෘත්තාන්තවල ප්‍රකාශ කෙරිණි.

චර්යාවාදී ප්‍රවේශයේ ප්‍රධාන තර්කය මෙසේ ය. ආනුෂංගික අධ්‍යයනයට ලක්කළ හැකි දේශපාලන ප්‍රපංචය නම් සමාජයේ තනි තනි පුද්ගලයන්, දේශපාලන ක්‍රියාවලිය තුළ ක්‍රියාකරන ආකාරය, එනම් දේශපාලන චර්යාව සහ එම චර්යාවන්ට බලපාන සාධක යි.

පුද්ගලයෝ දේශපාලන ක්‍රියාවලියට සහභාගී වෙති. දේශපාලන තීරණ ගනිති. තම දේශපාලන වර්යාවට බලපාන දේශපාලන විශ්වාස සහ මත ඔවුන්ට තිබේ. ඒවා වනාහි දේශපාලන වර්යාව යි. එම වර්යා ආනුභවික පර්යේෂණයට ලක් කළ හැකි ය. එම ආනුභවික පර්යේෂණ මගින් ප්‍රමාණාත්මක දත්ත ලබා ගත හැකි ය.

උදාහරණ :-

මැතිවරණයක දී ඡන්දදායකයන් ඡන්දය දීම පිළිබඳ ව ආනුභවික හා ප්‍රමාණාත්මක දත්ත පහසුවෙන් ලබා ගත හැකිය. එම දත්ත ස්ත්‍රී/පුරුෂ, අධ්‍යාපන මට්ටම, වෘත්තීය, ග්‍රාමීය/නාගරිකතාව, වයස් මට්ටම, ආදී වශයෙන් වර්ගීකරණය කළ හැකි ය. ඒ මත ලබාගන්නා දත්ත විශ්ලේෂණය කරමින් වර්යා රටා, ප්‍රවණතා, ගති ලක්ෂණ සංඛ්‍යාත්මක දත්ත ඔස්සේ (වගු , ප්‍රස්තාර , ප්‍රතිශත ආශ්‍රයයෙන්) නිරාවරණය කරගත හැකි ය.

වර්යාවාදයේ මෑත කාලීන ප්‍රවණතා

වර්යාවාදී අධ්‍යයනයේ මෑත කාලීන ප්‍රවණතාවය වූයේ පුරවැසියන්ගේ දේශපාලන සහභාගිත්වය (Political Participation) පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමයි. මෙය ද ආනුෂාංගික පර්යේෂණ මගින් අධ්‍යයනය කළ හැකි ක්‍රියාදාමයකි. ඇමරිකානු වර්යාවාදීන් මෑත කාලීන ව මේ පිළිබඳ ව බෙහෙවින් උනන්දුවක් දක්වා ඇත.

වර්යාවාදය 1920 දශකයේ ආරම්භ වී 1950 - 60 දශකවල දී එහි අධිපති ධාරාව බවට පත් වුව ද 1970 දශකවල පසුබෑමට ලක් විය.

ඊට නිබ්බ විවේචනයක් වූයේ , දේශපාලන වර්යාව පමණක් අධ්‍යයනය කිරීම යන්න අවධාරණය කිරීම නිසා දේශපාලන විග්‍රහයේ විෂය පථය අනිශ්චිත පටු වීමට එය තුඩු දුන් බව යි.

දේශපාලන වර්යාව දේශපාලනයේ එක් පැනකිසක් පමණක් නිසා අනෙක් පැනකිස නොසලකා හැරීම දේශපාලනයේ වැදගත් ම අංග දේශපාලන අධ්‍යයන න්‍යාය පත්‍රයෙන් ඉවත් කිරීමක් බවට පත් විය.

ඒ අනුව 1970 දශකයේ දී චර්යාවාදී ප්‍රවේශයේ වැදගත්කම අඩුවෙමින් දාර්ශනික , චේතිහාසික සහ සමාජ විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශවල වැදගත්කම යළිත් මතුවන්නට විය.

මේ වෙනසත් සමඟ චර්යාවාදය 1970, 80 දශකවල දී පශ්චාත් චර්යාවාදී (Post- Behavioral) අවධියකට සම්ප්‍රාප්ත විය. මේ අවධියේ වූ තවත් ප්‍රවණතාවක් වන්නේ ආනුභවික හා ප්‍රත්‍යක්ෂ මූලවාදී දේශපාලන ගුරුකුලයේ ආධිපත්‍යයද බිඳ වැටෙන්නට වීමයි.

මේ වෙනස කෙරෙහි මාක්ස්වාදී - නව මාක්ස්වාදී - ලිබරල්, දාර්ශනික - ස්ත්‍රීවාදී සහ පශ්චාත් නූතනවාදී ධාරා වෙනින් එල්ල වූ අභියෝග ද තීරණාත්මක විය.

දේශපාලන අර්ථ ශාස්ත්‍රීය ප්‍රවේශය.

දේශපාලන අර්ථ ශාස්ත්‍රීය ප්‍රවේශය (Political Economy Approach) වර්තමානයේ සම්පූර්ණයෙන්ම අනන්‍ය වී තිබෙන්නේ මාක්ස්වාදී න්‍යාය හා ප්‍රවේශය සමඟ ය.

19 වන සියවසේ යුරෝපයේ බිහිවූ චින්තනයක් වූ මාක්ස් වාදයේ දාර්ශනික, ආර්ථික විද්‍යාත්මක, දේශපාලන සහ සමාජ විද්‍යාත්මක පැතිකඩ තිබේ.

දේශපාලන අර්ථ ශාස්ත්‍රය යන සංකල්පය මුලින් ම භාවිත වූයේ 18 වන සියවසේ යුරෝපීය චින්තකයන් අතර ය.

- භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය
- වෙළෙඳාම
- ජාතික ආදායම

යන ආර්ථික ක්‍රියාවලිය ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිපත්ති සමඟ ද සම්බන්ධ වන ආකාරයත්, ආර්ථික ක්‍රියාවලියට ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිපත්තිවල බලපෑමත් අධ්‍යයනය කිරීම එහි මුල් කාලීන න්‍යාය පත්‍රය විය.

මෙම විග්‍රහයේ ප්‍රධාන නියෝජිතයන් වූවෝ

- ඇඩම් ස්මිත්
- ඩේවිඩ් රිකාඩෝ
- පෝන් ස්ටුවර් මිල්
- නෝමස් මැල්නස්

යන අය යි.

කාල්මාක්ස් දේශපාලන අර්ථශාස්ත්‍රය පිළිබඳ මෙම සාම්ප්‍රදායික වටහා ගැනීම වෙනස් කෙළේ ය. කාල්මාක්ස් ගේ විග්‍රහයේ දක්නට ලැබුණු නව සහ විශේෂ ලක්ෂණයක් වූයේ ආර්ථික ක්ෂේත්‍රය ගැන ගැඹුරින් හඳුරන අතර ම 19 වන සියවසේ දේශපාලන අර්ථ ශාස්ත්‍රඥයන් නොකළ ආකාරයේ න්‍යායකි පද්ධතියක් (a theoretical system) ගොඩනැගීමයි.

එම ප්‍රවේශය “ඓතිහාසික භෞතකවාදය” (historical materialism) යනුවෙන් හැඳින්වේ. එය මනුෂ්‍ය ඉතිහාසය, සමාජ ව්‍යුහය, ආර්ථිකය, දේශපාලනය සහ විග්‍රහනය යන මේවා සමස්තයක් ලෙස සලකා, එම සමස්තයන්, එහි එකිනෙක පැති සහ සමස්තය අතර ඇති සම්බන්ධතාත් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා යෝජනා වූ න්‍යායික හා විධික්‍රම ප්‍රවේශයකි.

මෙම ඓතිහාසික භෞතකවාදී ප්‍රවේශයේ ප්‍රධාන න්‍යායකි අංශෝපාංග කිහිපයකි. ඒවා නම්,

- I. මනුෂ්‍ය සමාජය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී අප ඒ සඳහා ප්‍රවිෂ්ට විය යුත්තේ, මුළු සමාජය ම සමස්තයක් (totality) ලෙස සලකාගෙන ය. “සමාජ සැකැස්ම” (social formation) යනු මෙම සමාජ සමස්තය හැඳින්වීමට යොදාගත් න්‍යායික සංකල්පය යි.
- II. සමාජ සැකැස්මක් මූලික වශයෙන් තල / මට්ටම් දෙකකින් සමන්විත ය. ඒවා නම්
 - a. ආර්ථික පදනම (economic base)
 - b. සමාජ, දේශපාලන, සංස්කෘතික මතවාදී යන මේවායින් සමන්විත උපරි ව්‍යුහය (superstructure) යන මේවායි.
- III. සමාජ සැකැස්මේ උපරි ව්‍යුහයේ - එනම් සමාජ දේශපාලන, සංස්කෘතික හා මතවාදී ක්ෂේත්‍රවල-සිදුවන පරිවර්තන සහ වෙනස් වීම්, එකිනෙකින් ස්වාධීනව, හුදෙකලා ව සිදුවන වර්ධන ම නොවේ. ඒවාට යම්කිසි ස්වාධීන පැවැත්මක් තිබිය හැකි වුවත්, අවසාන විග්‍රහයේ දී එම වෙනස්කම් සිදු වන්නේ ආර්ථික පදනමේ සිදුවන ක්‍රියාකාරීත්වයට සහ පරිවර්තනයන්ට ප්‍රතිචාර වශයෙන් සහ ඒවායේ ප්‍රකාශන ලෙසට යි.

IV. ආර්ථික, සමාජ, සහ දේශපාලන පරිවර්තනයේ මූලික ගතිකත්වයක් වන්නේ, ඕනෑ ම සමාජයක පවතින ‘පන්ති අරගලය’ (class struggle) යි. එය වූ කලි සමාජය එකිනෙකට පසම්බරු අභිලාෂ ඇති පන්තිවලට බෙදීමේ ප්‍රතිඵලයකි. මෙම බෙදීම සිදු වන්නේ ද ආර්ථික හේතු අනුව ය. සමාජයේ ආර්ථික සම්පත්වලට හිමිකම් තිබීම හෝ නොතිබීමත් පන්ති විභේදනයේ පදනම යි. පන්ති අරගලය සිදු වන්නේ ආර්ථික බලය හිමි සහ අහිමි පන්ති අතර ය.

මෙම මූලික මාකස්වාදී න්‍යායික අදහස් පදනම් කර ගෙන දේශපාලන අර්ථශාස්ත්‍රීය ප්‍රවේශය දේශපාලන විද්‍යා විෂය ක්ෂේත්‍රයට පැමිණියේ ආනුෂංගික/ප්‍රත්‍යක්ෂමූලවාදී වර්ගවාදී දේශපාලන විද්‍යා ප්‍රවේශයට විකල්පයක් වශයෙනි.

දේශපාලන අර්ථශාස්ත්‍රීය ප්‍රවේශය අවධාරණය කළ
දේශපාලන විද්‍යාඥයන් ඉදිරිපත් කළ විද්‍යාත්මක/චර්යාවාදී
දේශපාලන විද්‍යාව පිළිබඳ විවේචන කිහිපයකි.

- I. චර්යාවාදී දේශපාලන විද්‍යාව සැබැවින් ම අධ්‍යයනය කරන්නේ දේශපාලනයේ ඇති නියම, හරාත්මක තේමා නොව, එහි මතුපිට ප්‍රකාශන ය.
- II. චර්යාවාදී දේශපාලන විද්‍යාව, දේශපාලනික වශයෙන් ගතානුගතික ය.
- III. එයින් සිදු වන්නේ සමාජයේ දේශපාලන ව්‍යුහයන් වෙනස් කිරීම, හෝ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හෝ නොව ඒවා පවත්වාගෙන යෑම ය. එය පවත්නා අධිපති බලයට සේවය කරයි.

මාක්ස්වාදී ආභාසය ලැබූ දේශපාලන අර්ථ ශාස්ත්‍රීය ප්‍රවේශයේ ආභාසය ලැබූ දේශපාලන වින්‍යාසයන් ඉදිරිපත් කළ විකල්ප දේශපාලන විද්‍යා ප්‍රවේශයේ ලක්ෂණ සහ පැතිකඩ කිහිපයකි.

- I. දේශපාලන ප්‍රපංචයක් විග්‍රහ කිරීමේ දී එහි ඇති ආර්ථික, හා සමාජ පන්ති මූලයන්ද හඳුනාගෙන එම සමස්තය ආශ්‍රිත ව නම විග්‍රහය ගොඩනැගීම.
- II. දේශපාලනය, ආර්ථික හා සමාජ පන්ති යන සාධකවලින් තීරණය කරන බව පිළිගැනීම.
- III. දේශපාලනයේ ඇති මූලික (fundamental) තේමාවන් ලෙස බලය, ආධිපත්‍යය, පන්ති විභේදනය, පන්ති ගැටුම, රාජ්‍යය, ආධිපත්‍ය විරෝධ සමාජ ප්‍රතිචාර යන මේවා සැලකීම.
- IV. දේශපාලන අධ්‍යයනය, සමාජ, දේශපාලන, ආර්ථික මතවාදී ආදී ක්ෂේත්‍රවල පවත්නා ආධිපත්‍යධාරී බල ව්‍යුහයන් රැකිකල් විවේචනයට පාත්‍ර කිරීම ඉලක්ක කර ගැනීම.
- V. සමාජ, දේශපාලන පරිවර්තනය සඳහා විචාරාත්මක දේශපාලන අධ්‍යයනය කැප විය යුතුයැයි විශ්වාස කිරීම.

සමාජ විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශය.

සමාජ විද්‍යාව (Sociology) දේශපාලන විද්‍යාවට ඉතා සමීප ශාස්ත්‍රීය විෂයයකි. මේ විෂය දෙක එකිනෙකින් වෙන් වූයේ 19 වන සියවසේ ඇමරිකානු විශ්ව විද්‍යාලවලදීය. 20 වන සියවසේ මුල ඵම වෙන් වීම තහවුරු වුවත් ඵම විෂය දෙක අතර අන්තර්සම්බන්ධතා අද ද පවතී.

“දේශපාලන සමාජ විද්‍යාව” (Political sociology) යනු දේශපාලන හා සමාජ විද්‍යා ප්‍රවේශ අතර ඇති අන්‍යෝන්‍යත්වය පිළිගැනීම මගින් ගොඩ නැගුණු දේශපාලන විද්‍යාවේත් සමාජ විද්‍යාවේත් ඇති උපකෂේත්‍රයකි.

දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයනය සහ විග්‍රහය, සමාජ විද්‍යාවේ න්‍යාය, ප්‍රවේශ සහ විධි ක්‍රම ආදියෙන් බෙහෙවින් පල ලබා ඇත. එමෙන් ම 19 වැනි සියවසේ සහ විසි වැනි සියවසේ මුල් අවධියේ ඵම විෂය ක්ෂේත්‍ර දෙක පැවැතියේ එකිනෙකට සම්බන්ධ ව ය.

20 වන සියවසට පෙර සිටි, ඔගස්ත් කොමිත්, කාල් මාක්ස් සහ මැක්ස් වෙබර් යන චින්තකයෝ නූතන දේශපාලන විද්‍යාවේ මෙන් ම සමාජ විද්‍යා න්‍යායයෙන්, විධි ක්‍රමයෙන් පුරෝගාමීහු ය.

20 වන සියවස මැද භාගයේ දී ඉතා බලපෑම් සහගත පර්යේෂකයන් පිරිසකගෙන් සමන්විත වූ ගැනක්ෆර්ට් ගුරුකුලය විසින් පර්යේෂණය කරන ලද ක්ෂේත්‍රය සමාජ විද්‍යාව සහ දේශපාලන විද්‍යාව යන විෂය දෙකට ම සම්බන්ධ ඒවා විය.

දේශපාලන විද්‍යාවට සමාජ විද්‍යාවෙන් සහ මානව විද්‍යාවෙන් " ලැබී ඇති ආභාසය දේශපාලන විද්‍යාවේ විධික්‍රම සහ න්‍යායික පරිමාව යන අංශ දෙකෙහි ම දැකිය හැකි ය.

තේමාත්මකව සමාජ විද්‍යා අධ්‍යයනය සමන්විත වී තිබෙන්නේ සමාජ ව්‍යුහය, සමාජ සංවිධාන, සමාජ ඒකක, මනුෂ්‍යයා සහ සමාජය අතර සම්බන්ධතා, සමාජ ස්තරායණය, සමාජ පරිවර්තනය සහ ඒ සියල්ලම සම්බන්ධ ව සිදු වන මනුෂ්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය තේරුම් ගැනීම අරමුණු කරගෙන ය.

සමාජ විද්‍යාවේ ම උපවිෂය කෙරුණයක් වන මානව විද්‍යාව උනන්දුව දක්වන්නේ සමාජ, සංස්කෘතික ආගමික ආදි සන්දර්භයන් මගින් වඩාත් සමීප ව මනුෂ්‍යයාගේ සමාජ ක්‍රියාකාරිත්වය අධ්‍යයනය කිරීමට ය.

දේශපාලන විද්‍යාවේ අධ්‍යයනය කරන සමහර ගැටලු සහ තේමා පිළිබඳ ව සමාජය ආශ්‍රිතව පුළුල් හා ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබාගැනීමට ඉහත දැක්වූ සමාජ විද්‍යා හා මානව විද්‍යා ප්‍රවේශ ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වේ.

උදාහරණ :-

දේශපාලන පක්ෂ යනු දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයනයේ තේමාවකි. දේශපාලන විද්‍යාඥයන් පක්ෂ ගැන සාම්ප්‍රදායික ව අධ්‍යයනය කළේ,

- පක්ෂවල වැඩපිළිවෙළ
- මැතිවරණ ප්‍රකාශන
- පක්ෂවල ඉතිහාසය
- පක්ෂ නායකයන් කරන කටා
- පුවත්පත් වාර්තාවලින් ලැබෙන තොරතුරු
- පක්ෂ නායක සම්මුඛ සාකච්ඡා පදනම් කොට ගෙන ය.

මේවා සමාජය තුළ ක්‍රියා කරන ආකාරයේ ඉතා වැදගත් පැතිකඩවල් ය. එහෙත් ඒ මඟින් දේශපාලන පක්ෂ ගැන සම්පූර්ණ විග්‍රහයක් ඉදිරිපත් නොකෙරේ.

දේශපාලනය සහ දේශපාලන පක්ෂ යන්න සමාජයේ ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය තේරුම් ගැනීමට අපට සමාජ විද්‍යාත්මක හා මානව විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශ බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත්ය.

දේශපාලනයට පුරවැසියන් සහභාගි වන්නේ ඇයි? ග්‍රාමීය හා ප්‍රජා මට්ටමෙන් දේශපාලන පක්ෂවල බලය තිබෙන්නේ කා සතු ව ද? ධනය, කුලය, පවුල් පසුබිම, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය යනාදි සාධක පුරවැසියන්ගේ දේශපාලන පක්ෂවල ක්‍රියාකාරීත්වයට බලපාන්නේ කෙසේද? දේශපාලනය සහ දේශපාලන පක්ෂ ප්‍රජාව අතර සජීව ලෙස පවතින සබඳතාව අවබෝධ කරගන්නට නම් අපට මෙවැනි ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සොයා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

එහෙත් ඒ සඳහා ප්‍රවේශයක් හා විධික්‍රම අවශ්‍ය ය. දේශපාලන විද්‍යාඥයන්ට සමාජවිද්‍යා හා මානව විද්‍යා ප්‍රවේශ බෙහෙවින් ඵලදායී ලෙස භාවිත කළ හැකි ය.

ස්ත්‍රීවාදී ප්‍රවේශය

දේශපාලන හා සමාජ අධ්‍යයනයට විශාල බලපෑමක් කළ ස්ත්‍රීවාදය ශාස්ත්‍රීය ධාරාවක් බවට පත් වූයේ 1970 දශකයේ දී ය. එය ස්ත්‍රීවාදී ශාස්ත්‍රීය ධාරාවේ දී ප්‍රධාන පැතිකඩක් වෙයි. ස්ත්‍රීවාදී ප්‍රවේශය දේශපාලනය පිළිබඳ ව අතිමූලික ප්‍රශ්න කිරීමක් සිදුකළා පමණක් නොව 'දේශපාලනය' යන සංකල්පයේ අර්ථය පවා සංවර්ධනය කිරීමට සමත් විය.

දේශපාලන විග්‍රහයේ දී ස්ත්‍රීවාදී පර්යාලෝකයෙන් ආභාසය ලබා මතු කරන ප්‍රශ්න සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන විද්‍යාවේ ඇතැම් ප්‍රශ්නවලට වඩා වෙනස් ය.

උදාහරණ වශයෙන්

- I. දේශපාලනය යන ක්ෂේත්‍රයෙන් ස්ත්‍රීන් බැහැර කර තිබෙන්නේ ඇයි?
- II. දේශපාලනය පුරුෂයන්ගේ ක්ෂේත්‍රයක් බවට පත් කර තිබීම තව දුරටත් පිළිගත යුතු ද?
- III. සමාජය ඓතිහාසික වශයෙන් ස්ත්‍රීන් ද්විතීය තත්ත්වයට, ආන්තිකකරණයට, පීඩාවට, සහ වෙනස්කම් කරනු ලැබීමට භාජනය කර තිබෙන්නේ ඇයි? එසේ කිරීම තව දුරටත් පවත්වාගෙන යා යුතු ද?

IV. ස්ත්‍රීන් පීඩනයට පත් කරන සමාජ, දේශපාලන, සංස්කෘතික මතවාදී ව්‍යුහ මොනවා ද?

V. සමාජ හා මානව විමුක්තිය පිළිබඳ ලිබරල්වාදයේ සහ සමාජවාදයේ පර්යාලෝක ප්‍රමාණවත්ද? මෙවැනි ප්‍රශ්න ගවේෂණය කිරීම මඟින් ස්ත්‍රීවාදය විසින් දේශපාලන හා සමාජ විග්‍රහයට නව න්‍යායික / සංකල්පමය ප්‍රභේද ගණනාවක් ද එකතු කරනු ලැබිණ.

- ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භාවය (Gender)
- ස්ත්‍රී පුරුෂ ශ්‍රම විභජනය (Male-Female division of labour &)
- පිතෘ මූලිකත්වය (Patriarchy)
- ස්ත්‍රී පීඩනය (Women's oppression)
- පුරුෂ කේන්ද්‍රීයත්වය (Androcentrism)
- පුරුෂ ආධිපත්‍යය (Male domination)
- ස්ත්‍රී විමුක්තිය (Women's liberation)

යන සංකල්ප ඒවා අතර වැදගත් වේ.

දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයන විමර්ශනය සහ න්‍යාය ස්ත්‍රීවාදී ප්‍රවේශය වෙනත් වෙනස් වූ ආකාරය කෙටියෙන් මෙසේ දැක්විය හැකි ය.

- I. රාජ්‍යය, දේශපාලන බලය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, සමාජවාදය, නිදහස, සමානාත්මතාවය , යුක්තිය, සාධාරණත්වය, අයිතිවාසිකම්, වෙනස්කම් කිරීම්, සුරා කෑම, පීඩනය, විරෝධතාව, රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, පුරවැසි භාවය යනා දි දේශපාලන විද්‍යාවේ එන අනිමුලික සංකල්ප සියල්ල ම, ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජ භාවය (Gender) යන ප්‍රභේදය ආශ්‍රයයෙන් යළි විමර්ශනය කිරීම හා ඒවායේ විෂය පථයට ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජ භාවය පිළිබඳ ප්‍රවේශය එකතු කිරීම.
- II. පන්තිය, ජාතිය, සමාජය, පුරවැසියා යන දේශපාලන විද්‍යාවේ ඇති අනිමුලික අනන්‍යතා
- III. සංකල්ප අතරට, ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමාජ භාවය යන්න එකතු කිරීම.

IV. දේශපාලනය යනු මහජන පරිමණිකලයේ (Public Sphere) සිදුවන ක්‍රියාවලියකි, යන ග්‍රීක දේශපාලන දාර්ශනිකයින්ගෙන් ආරම්භ වූ අදහස වෙනස් කොට, පෞද්ගලික පරිමණිකලයද (Private Sphere) දේශපාලනය සිදුවන ක්ෂේත්‍රයක් බවට පිළිගැනීම.

V. මනුෂ්‍ය හා සමාජ විමුක්තිය (Emancipation) පිළිබඳව සාම්ප්‍රදායික ඉදිරි දර්ශනයට 'ස්ත්‍රී විමුක්තිය' (Emancipation of Women) යන්න ද එකතු කිරීම.

අභ්‍යාස

හිඳසුන් 1.

ප්‍රතිමානීය අධ්‍යයනයේ නියැලීම දේශපාලන චින්තකයන් දෙදෙනෙකු නම් කරන්න.

- I.
- II.

හිඳසුන් 2.

පහත සඳහන් කෘති රචනා කරන ලද දේශපාලන චින්තකයෝ කවරු ද?

- I. සමූහාණ්ඩුව
- II. දේශපාලනය

ClassWork.LK